

Warszawa, dnia 18 marca 2024 r.

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZKF.624.129.2024

Wyjaśnienia Państwowej Komisji Wyborczej w sprawie możliwości jednoczesnego kandydowania w wyborach wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i w wyborach rady gminy w ramach zgłoszeń dokonanych przez różne komitety wyborcze

Państwowa Komisja Wyborcza wyjaśnia, że z przepisów ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408) nie wynika zakaz jednoczesnego kandydowania w tych samych wyborach na radnego gminy z listy jednego komitetu wyborczego przez osobę będącą jednocześnie kandydatem na wójta, burmistrza, prezydenta miasta, zgłoszonym przez inny komitet wyborczy.

Państwowa Komisja Wyborcza zaznacza jednocześnie, że w takim przypadku niemożliwe jest prowadzenie agitacji wyborczej na rzecz tej osoby, zarówno przez komitet wyborczy, z list którego kandyduje ona w wyborach do rady gminy, jak i przez komitet wyborczy, który zgłosił ją jako kandydata na wójta. Agitacja wyborcza na rzecz tej osoby prowadzona i finansowana przez jeden komitet byłaby bowiem jednocześnie agitacją wyborczą na rzecz kandydata innego komitetu wyborczego, a zatem na rzecz innego komitetu wyborczego. Stanowiłoby to działanie naruszające art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym komitet wyborczy może pozyskiwać i wydatkować środki jedynie na cele związane z wyborami, prowadziłyby bowiem do przeznaczania środków finansowych jednego komitetu wyborczego na promowanie innego komitetu. Natomiast celami związanymi z wyborami są bez wątpienia wyłącznie działania podejmowane na rzecz danego komitetu wyborczego i jego kandydatów w wyborach, a nie na rzecz innych komitetów wyborczych. Niedopuszczalne jest także przekazywanie przez komitet innemu komitetowi wyborczemu, jak i przyjmowanie od niego jakichkolwiek korzyści majątkowych, zarówno tych o charakterze niepieniężnym, jak i środków finansowych (art. 131 § 1 Kodeksu wyborczego).

Niedopuszczalne byłoby w takiej sytuacji przygotowywanie i finansowanie przez każdy z tych komitetów jakichkolwiek materiałów wyborczych wskazujących, że jest to agitacja wyborcza na rzecz tego kandydata, czy też materiałów wyborczych, na których kandydat ten byłby prezentowany. Komitety wyborcze nie mogą bowiem prowadzić wspólnej kampanii wyborczej czy wspierać się w niej wzajemnie. Niedopuszczalne jest chociażby informowanie przez jeden komitet wyborczy o poparciu dla innego komitetu nawet, jeśli

w informacji tej nie zostaliby wymienieni konkretni kandydaci popieranego komitetu. Już samo udzielenie poparcia komitetowi jest bowiem poparciem dla kandydatów tego komitetu.

Działania tego rodzaju naruszałyby niewątpliwie zasadę wyłączności komitetów wyborczych na prowadzenie kampanii na rzecz zgłaszanych przez nie kandydatów, o której mowa jest w art. 84 § 1 Kodeksu wyborczego), co powodowałoby sankcje dla obu tych komitetów.

Jak wielokrotnie wskazywała Państwowa Komisja Wyborcza (np. punkt VI wyjaśnień z dnia 4 marca 2024 r. w sprawach związanych z prowadzeniem i finansowaniem kampanii wyborczej (ZKF.624.80.2024 – https://wybory.gov.pl/samorząd2024/pl/pkw_aktualnosci/59174) komitety wyborcze nie mogą współfinansować kampanii wyborczej, ponieważ każdy komitet prowadzi i finansuje na zasadzie wyłączności kampanię na rzecz zgłoszonych przez siebie kandydatów (art. 84 § 1 i art. 126 Kodeksu wyborczego). Komitety wyborcze nie mogą zatem publikować wspólnych materiałów wyborczych (np. plakatów, ulotek) ani organizować wspólnych spotkań z wyborcami, nawet jeśli zamierzałyby dokonać podziału między siebie kosztów tych działań. Z tych samych powodów komitety wyborcze nie mogą w swoich materiałach wyborczych udzielać poparcia kandydatom zgłoszonym przez inne komitety ani powoływać się na poparcie udzielone przez inne komitety lub zgłoszonych przez nie kandydatów. Komitet wyborczy nie może prowadzić kampanii wyborczej na rzecz kandydatów zgłoszonych przez inne komitety, np. umieszczać w swoich materiałach wyborczych informacji o poparciu udzielanym kandydatom innego komitetu lub o poparciu udzielanym przez inny komitet, a także wizerunków kandydatów innych komitetów. Komitety wyborcze nie mogą zamieszczać w materiałach wyborczych nazw i symboli graficznych partii politycznych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych, np. jako podmiotów popierających jego kandydatów.

Zgodnie z art. 426 § 6 Kodeksu wyborczego w zgłoszeniu listy kandydatów można wnosić o oznaczenie kandydatury nazwą lub skrótem nazwy partii politycznej lub organizacji popierającej kandydata. **Oznaczenia takie zamieszcza się w obwieszczeniach o zarejestrowanych listach kandydatów. Jest to jedyna dopuszczalna forma informowania o poparciu udzielonym danemu kandydatowi przez inny podmiot niż komitet wyborczy, który zgłosił tego kandydata.**

Także zamieszczenie w materiałach wyborczych komitetu rekomendacji udzielanych przez kandydatów zgłoszonych przez inne komitety stanowiłoby agitację na rzecz tych kandydatów, nawet jeśli w materiale takim nie znajdowałyby się informacje o ich udziale w wyborach.

Agitacją wyborczą na rzecz kandydatów jest niewątpliwie także umieszczanie w materiałach wyborczych wizerunku kandydatów. A zatem nieuprawnioną kampanią komitetu prowadzoną na rzecz kandydatów innego komitetu byłoby umieszczanie w materiałach jednego komitetu zdjęć (wizerunku) kandydatów innego komitetu, i to bez względu na to, czy zostaliby oni podpisani jako kandydaci, czy zamieszczone w tych materiałach fotografie przedstawiałyby ich w okolicznościach służbowych, czy w jakichkolwiek innych. Podejmowanie tego typu działań może rodzić podejrzenie o próbę obejścia regulacji prawa wyborczego. Jak już wskazano wyżej, komitety wyborcze prowadzą bowiem na zasadzie wyłączności kampanię wyborczą na rzecz kandydatów, a zatem realizują cel określony w art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego. Ze względu na ten cel działalności komitetu, którym jest udział w wyborach, polegający na zgłaszaniu kandydatów i prowadzenie agitacji na ich rzecz, oczywiste jest, że w przepisie tym mowa o kandydatach danego komitetu wyborczego. Prowadzenie agitacji na rzecz kandydatów innych komitetów wyborczych nie mieści się zatem w celach działalności komitetu wyborczego, a ponoszenie wydatków na taki cel stanowiłoby naruszenie przywołanego art. 129 § 1 Kodeksu wyborczego, mogące skutkować odrzuceniem sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu, w tym o uzyskanych kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania, a w przypadku komitetu wyborczego utworzonego przez partię polityczną lub koalicję partii politycznych, mogące skutkować odrzuceniem także sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym partii politycznej lub partii politycznych.

Przewodniczący
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak